

Nota van Antwoord zienswijzen
Aardwarmte winningsplan Zevenbergen

Versie 20 mei 2021

Kenmerk: 21134998

Volg-nr.	Zienswijze-nr.	Onderdeel	Onderwerp
<i>1</i>			<i>Overige</i>
1a	001	Zienswijze	
		Antwoord	
		Conclusie	Omdat er géén zienswijzen over planmatig beheer zijn ingediend, is er geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.
<i>2</i>			<i>Bodemdaling</i>
		Zienswijze	-
		Antwoord	-
		Conclusie	Omdat er géén zienswijzen met betrekking tot bodemdaling zijn ingediend, is er geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.
<i>3</i>			<i>Bodemtrilling</i>
3a		Zienswijze	Indiener merkt op dat het monitoren op afstand door het KNMI van aardtrillingen van lichte bevingen niet waterdicht lijkt en daarom lijkt een voorgestelde 3 monitoren systeem meer geboden.
		Antwoord	Op basis van de adviezen van TNO, SodM en de Mijnraad concludeert de minister dat dit systeem in de risico categorie laag valt voor seismische dreiging door het lage debiet en de grote afstand tot breuken. Op basis daarvan acht de minister het niet nodig om een voorschrift op te nemen over lokale monitoring van bodemtrillingen of een uitbreiding van het KNMI-meetnetwerk.
		Conclusie	Bovenstaande zienswijzen met betrekking tot bodemtrilling geven geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.

4			<i>Schade door bodembeweging</i>
4a	001	Zienswijze	Indiener merkt op dat er een spoorlijn van Prorail, met transport van gevaarlijke stoffen door het gebied loopt, waarbij de prognose voor 2028 luidt 40.000 gifwagons per jaar (nu 8000). Een risicoanalyse dient opgesteld te worden.
		Antwoord	De minister vat deze zienswijze op als dat volgens indiener onvoldoende is aangetoond dat geen schade aan infrastructuur zal optreden. Op basis van de adviezen van TNO, SodM en de Tcbb concludeert de minister dat de berekende effecten van de aardwarmtewinning ten aanzien van bodemdaling en bodemtrilling zeer klein zijn. Er zullen dan ook geen nadelige gevolgen optreden als gevolg van de aardwarmtewinning, dus ook geen nadelige gevolgen voor het goedertransport per trein in de regio.
		Conclusie	Bovenstaande zienswijzen met betrekking tot schade door bodembeweging geven geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.

5			<i>Natuur en milieu</i>
5a	001	Zienswijze	Indiener geeft aan dat onvoldoende is aangetoond hoe het Brusselse zandsteen zich in de tijd verdraagt onder de opgesloten thermische belasting van 21 gr Celsius en het watertransport in het veronderstelde debiet.
		Antwoord	<p>De minister merkt op dat de operator heeft aangegeven dat als gevolg van de afkoeling van het reservoirgesteente door de herinjectie van het afgekoelde formatiewater er 7 mm bodemdaling op zal treden aan het eind van de winning na 33 jaar.</p> <p>Tevens merkt de minister op dat SodM aangeeft dat de gepresenteerde limieten voor injectiedruk en risico beheersmaatregelen voldoende onderbouwd zijn in het winningsplan. SodM geeft aan dat de verwachte spanningsafname dusdanig is dat er geen scheurvorming in de afsluitende laag verwacht wordt. Mocht er alsnog scheurvorming plaatsvinden dan verwacht VSH een toename in injectiviteit. De winningsactiviteiten worden automatisch stilgelegd als er sprake van is van een injectiviteitsindex hoger dan 28 m³/u/bar. De reservoirintegriteit van de Brusselse zandsteen is naar verwachting van SodM daarmee dan ook voldoende geborgd.</p> <p>Op basis van de uitgebrachte adviezen kan de minister concluderen dat het winningsplan voldoende is onderbouwd en dat de winning veilig en zonder nadelige effecten voor mens en milieu kan plaatsvinden.</p>

		Conclusie	Bovenstaande zienswijze met betrekking tot natuur en milieu geven geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.

6			<i>Overig</i>
	001	Zienswijze	Indiener merkt op dat het opvallend is dat velerlei instanties nu samenwerken die ook mogelijk bij andere projecten samenwerken. Daaruit komt de opmerking voort hoe gegarandeerd wordt dat te onderscheiden instanties scherp genoeg ten opzichte van elkaar zijn ergo voldoende distantie in acht nemen.
		Antwoord	De minister vat deze zienswijze op dat de indiener zich zorgen maakt over de onafhankelijkheid van de diverse adviseurs bij de beoordeling van het winningsplan, de transparantie in het beoordelingsproces en de onafhankelijkheid tijdens de uitvoering van het plan. De minister merkt hierover op dat de wettelijke benoemde adviseurs allen binnen een andere organisatie werkzaam zijn. De organisaties van de Mijnraad, de Tccb, SodM, TNO-AGE, provincie, gemeenten en waterschap functioneren onafhankelijk van elkaar. Voor de transparantie worden alle adviezen aan de minister openbaar gemaakt. Binnen de organisatie van de toezichthouder, SodM, is organisatorisch een onderscheid gemaakt tussen het houden van toezicht en het geven van advies aan de Minister. Naar het oordeel van de minister wordt deze beoordelingsprocedure zorgvuldig en transparant doorlopen. Daarnaast zijn vergunningverlening en het houden van toezicht organisatorisch gescheiden.
		Conclusie	Bovenstaande zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerp-instemmingsbesluit Zevenbergen op dit onderdeel te wijzigen.